

Keratokonus deformuje rohovku: Nejmodernější femtosekundový laser na světě pomáhá pacientům léčit vzácné oční onemocnění

24.9.2024 - | PROTEXT

Rychle narůstající dioptrie, zkreslené vidění. Vzácná oční choroba zvaná keratokonus, při níž dochází k deformaci rohovky, bývá někdy mylně zaměňována za krátkozrakost, tupozrakost či astigmatismus.

V České republice onemocněním trpí okolo 1 % obyvatelstva, přesto čeští pacienti mohou podstoupit nejmodernější metody léčby, jež byly prezentovány na 42. oftalmologickém kongresu ESCRS v Barceloně, který se konal od 6. do 10. září 2024. Mezi tisíci lékaři z celého světa se jej zúčastnili i zástupci sítě očních klinik NeoVize, kde mají s léčbou keratokonu bohaté zkušenosti.

O podezření na keratokonus se Katarína Hutýrová dozvěděla ve svých jednatřiceti letech. Zprvu zhoršené vidění připisovala unaveným očím. Často ji bolely a nedokázala se delší dobu soustředit na práci na počítači nebo číst. "Postupně jsem přestávala dobře vidět i do dálky a rozhodla jsem se navštívit oční lékařku kvůli kontrole brýlových skel, protože se zrak nezlepšil ani při používání brýlí. V průběhu dvou let se mi rapidně změnily dioptrie i cylindry," vzpomíná pacientka, která do té doby neměla o keratokonu žádné informace a diagnóza pro ni byla překvapením. Navíc jí bylo zjištěno, že jedno oko má již v pokročilém třetím stádiu ze čtyř a viděla na něj jen na 20 %. Druhé oko bylo v prvním stádiu s viděním na 80 %.

Oslabená kolagenní vlákna deformují rohovku

Keratokonus je nazván podle řeckých slov "kerato", tedy "rohovka", a "konos" neboli "kužel". Rohovka je tkáň na povrchu oka o tloušťce přibližně půl milimetru. Pokrývá přední část zrakového orgánu a chrání jej. U zdravého člověka je kulovitá a průhledná, ale jakákoliv změna jejího tvaru nebo čirosti má zásadní vliv na vidění. U degenerativního očního onemocnění keratokonus dochází k oslabení kolagenních vláken v rohovce. Jejich prodlužování negativně ovlivňuje tvar rohovky. „Dochází k jejímu postupnému vyklenutí a ztenčování, nejčastěji v dolní polovině. V krajních případech – v posledním čtvrtém stádiu – může dojít k otoku rohovky a výraznému zhoršení vidění. Pro onemocnění je typická krátkozrakost, a také vysoký nepravidelný astigmatismus,“ uvádí doc. MUDr. Karolína Skorkovská, Ph.D. z brněnské oční kliniky NeoVize.

Vliv má genetika, UV záření i alergie

Keratokonus je v našich zeměpisných šířkách poměrně vzácné onemocnění, v České republice postihuje pouze 1 % obyvatelstva. Mnohem rozšířenější je v oblastech jako Arabský poloostrov, jižní Afrika či Jižní Amerika. Důvodem je, že kromě genetických faktorů se na jeho vzniku podílí také silné UV záření, které způsobuje poškození kolagenu. Mezi další rizikové faktory patří i mechanické vlivy, jako je mnutí oka. Častěji se vyskytuje v souvislosti s celkovými alergickými onemocněními (atopický ekzém). V našich končinách nemoc statisticky postihuje více mužskou populaci, a to až v 80 %, zatímco v krajinách s intenzivním slunečním zářením je poměr mužů a žen vyrovnaný.

Moderní metody mohou pacientům zachránit zrak

Nemoc se nejčastěji projeví mezi 10. až 20. rokem věku. Může se však rozvíjet velmi pomalu a plíživě, někdy i 10 až 20 let. Stěžejní roli hraje včasná diagnostika. Vzhledem k vzácnosti onemocnění však běžní ambulantní oční lékaři obvykle nemají k dispozici speciální přístroj, který dokáže zjistit ztenčení a vyklenutí rohovky. Pokud se onemocnění dostane do vyšších stádií, dochází k devastaci rohovky. Dříve byla jediným řešením transplantace darované rohovky od mrtvého dárce. Současná medicína však nabízí moderní způsoby, jak pacientům zrak zachránit. Jednou z metod je Collagen Cross Linking (CCL nebo také CXL), při které se pacientovi na operačním sále aplikuje roztok riboflavinu (vitaminu B2) a následně dojde k ozáření paprsky UV záření. Bezpečný a pro pacienta nenáročný zákrok vede k posílení vazeb mezi kolagenovými vlákny a dochází ke zpevnění rohovky, aby se účinně pozastavilo vyklenování a ztenčování rohovky. Následně se dokonce mohou snížit dioptrie a vidění se zlepší.

Implantace prstence ICRS snižuje zakřivení rohovky

Další účinnou metodou, která pomáhá i pacientům s pokročilou fází onemocnění, je implantace speciálních ringů, jež stlačují rohovku a tím se zpevňují vazby mezi kolagenovými vlákny v rohovce. Hlavním cílem operace je zastavení či zpomalení progresu keratokonu. Intrastromální rohovkové prstence (Intrastromal Corneal Ring Segments - ICRS) vyrobené z polymetylmetakrylátu byly vynalezeny již v 80. letech minulého století a po deseti letech testování se od roku 1996 využívají po celém světě. Výsledkem implantace Keraringu je snížení zakřivení rohovky a srovnání nepravidelného vyklenutí horní a dolní části rohovky. *„V České republice bohužel není implantace Keratingů kryta zdravotním pojištěním. Na rozdíl od Slovenska, kde zdravotní pojišťovny tento zákrok hradí. Nicméně jednání s českými zdravotními pojišťovnami o možnosti úhrady implantací rohovkových prstenců aktuálně probíhají a věříme, že v budoucnu bude tato moderní a účinná léčba keratokonu hrazena ze strany pojišťoven, nikoli pacientů,“* dodává Mgr. Lenka Tuzová, MBA, ředitelka Oční kliniky NeoVize Brno.

Díky nejmodernějšímu femtosekundovému laseru je zákrok přesný, bezpečný a bezbolestný

Zmíněné metody byly prezentovány také na 42. oftalmologickém kongresu ESCRS v Barceloně, který se konal od 6. do 10. září 2024. *"Kongresu se zúčastnili i naši odborníci a ověřili jsme si, že česká oftalmologie je na světové úrovni. Zákroky, které na našich klinikách probíhají, jsou prováděny moderními přístroji a nejnovějšími materiály,"* uvádí Bc. Petr Kocian MHA, generální ředitel NeoVize Group, pod kterou spadá síť očních klinik NeoVize. Na těchto klinikách v Praze a v Brně lze navíc podstoupit implantaci prstenců ICRS za pomoci nejmodernějšího femtosekundového laseru VISUMAX 800, který připraví rohovku na implantaci keraringu přesně podle parametrů pacientova oka a implantace je pak výrazně snazší a přesnější. *"Femtolaser nejprve v rohovce vytvoří 'tunýlky', do kterých následně oční chirurg jeden nebo dva půlkruhové implantáty zasune. Tím dojde k oploštění rohovky a zlepšení vidění,"* uvádí oční lékařka doc. MUDr. Karolína Skorkovská, Ph.D. Díky použití laseru VISUMAX 800 odpadá složitá manuální preparace tunelu, zákrok je tak přesný, bezpečný a bezbolestný.

Pacienti mohou opět vést bezproblémový život a věnovat se práci i koníčkům

Implantaci keraringu absolvovala také Katarína Hutýrová. Změnu vidění zaznamenala již po prvním dni. *"Celá operace trvala pár minut, byla bezbolestná. Postupně se mi v průběhu dalších dní po závěrečné kontrole zrak zlepšoval a dnes vidím 'téměř za roh'. Okem, které bylo zasaženo třetím stupněm, vidím na 90 %, druhým okem skoro na 100 %. Byl to úžasný pocit vidět najednou věci okolo jasněji – ať už je to jízda na kole v lese, jízda na svahu na snowboardu či na vodě na wakeboardu. Rekonvalescence po operaci trvala dva dny, přičemž třetí den jsem už běžně fungovala a pracovala*

na počítači. Několik týdnů jsem nemohla jít do vody, sauny nebo zdvihat těžší předměty - dnes však vedu bezproblémový život a můžu se plně věnovat svojí práci, koníčkům nebo sportům," dodává pacientka.

Oční kliniky NeoVize

Síť očních klinik NeoVize pečuje o zrak svých pacientů již od roku 2008, kdy byla založena první oční klinika v Brně. O rok později se otevřela pobočka v Praze a v roce 2010 společnost expandovala na Slovensko, kde vznikla dceřiná klinika NeoVizia v Bratislavě. Později se síť rozšířila také o pobočky v Českém Těšíně a Popradě, oční ambulance v Újezdě u Brna, v Trnavě a Ružomberoku a o specializované Dětské oční centrum Kukátko v Praze. NeoVize je v současnosti největší česko-slovenskou skupinou očních pracovišť. Poskytuje široké spektrum ambulantní a chirurgické oční péče. Současně má NeoVize pro své pacienty k dispozici i síť vlastních očních optik. Patří rovněž mezi průkopníky v zavádění nových technologií. V roce 2022 jako první v České republice začala provádět operace SMILE PRO® za pomoci nejrychlejšího femtosekundového laseru světa VisuMax 800. V roce 2023 jako první uskutečnila implantaci nitrooční fakické čočky ICL EVO Viva. Dlouhodobě je v České republice pracovištěm, kde se implantuje nejvíce čoček. Společnost získala taktéž řadu ocenění v nejrůznějších soutěžích. Opakovaně se stala držitelkou titulu Ordinace roku a v roce 2022 i 2023 si NeoVize Group odnesla ocenění ČESKÝCH 100 NEJLEPŠÍCH. Již více než 10 let je NeoVize hrdým nositelem osvědčení kvality ISO 9001.

ČTK Connect ke zprávě vydává obrazovou přílohu, která je k dispozici na adrese <https://www.protext.cz>.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/keratokonus-deformuje-rohovku-nejmodernejsi-femtosekundovy-laser-na-svete-pomaha-pacientum-lecit-vzacne-ocni-onemocneni/2573280>